

OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (56)

door Aimé SMISSAERT (+)

Maandag 22e Maart

HONDERD NEGENENVIJFTIGSTE DAG DER BEZETTING

Heden gingen 4 koppels in 't kasje (waren ten stadhuize 4 huwelijksbeloften aangeplakt).

Goddank! Het overige van den nacht is overgegaan zonder dat wij nieuwe ontploffingen of geschut hooren, doch pas steken wij dezen morgen den neus buiten of daar zie, daar krijgen wij het nieuws: "gister avond, rond 7 1/2 ure, werden bommen geworpen in d'Ooststraat, in de Sinte Franciscusstraat en op de Visscherskaai"! Rap er naar toe!

Vier bommen werden geworpen: de eerste viel op het achterhuis van het nr. 43 der Ooststraat. Dit huis wordt bewoond door de echtgenooten Emiel DEVISSCHER-GERMONPRE: de vrouwd houdt eenen modistenwinkel. De zuster van den man had juist hare kamer gelegen in het pakhuis verlaten, toen de bom viel, die omzeggens gansch het achterhuis, bestaande uit gelijkvloers, een verdiep en zolder vernielde. Stukken steen en pannen kwamen terecht op den koer van 't Bakkershuis (oud huis van advokaat Altbert VANDER HEYDE) Kerkstraat. Ruiten werden gebroken in de huizen van Mej. Mathilde DASSEVILLE, MM. Pierre COPPENS en de dochter Marie licht gekwetst en Aloise DENNEKIN, alle 3 in de Ooststraat, alsook vele ruiten in 't huis der echtgenooten DEVISSCHER voornoemd. Mejuf. M. COPPENS (dochter van M.P. COPPENS) werd door glasscherven licht aan den arm gewond.

Eene tweede bom viel in de St Franciscusstraat, in den gevel der danszaal "De Nieuwe Zaal", voor de duitsche bezetting gehouden door den heer René BOGAERT en sedert een 14 tal dagen dienend tot klas voor de jongens der kostelooze gemeenteschool. Een groot gat werd in den gevel gemaakt, een groot deel van de voorplaats op den gelijkvloers werd vernield, het plafond viel in. Misschien werd in gezegd huis (eigendom van den heer Gabriël JEAN) verdere schade aangericht, doch de straat was reeds met touwen afgezet en het ordewoord was zeer streng: de policie liet niemand door op uitdrukkelijk bevel der duitsche overheid. Ruiten, in groot getal, werden gebroken bij M. Aug. MAHIEU-MARCUS, in de brouwerij VANDESANDE, bij M. Isidoor DESAEVER, kruidenier, in het "dispensarium" (Verpleeghuis) der Zwarte Zusters, in het achterhuis van het "Hôtel d'Allemagne", bij MM. Hendrik PROVOOST en Edmond SEURYNCK, bij den beenhouwer VAN CRAEYNEST, "'t Kloefje", bij M. Louis HUBRECHSEN, bij de Weduwe CHAPEL, enz.

Eene derde bom viel op de Visscherskaai, rechtover de herberg Gustaaf VAN WETTER, op een 8 tal meters van den kaaimuur. Men kan enkel de plaats, waar ze vielen, erkennen aan een paar geschonden kasseien.

De huizen der Visscherskaai kwamen er zoo goedkoop niet van af: schier al de ruiten werden gebroken bij Gustaaf VAN WETTER, H. 'T JONCK, Charles RABOU, Eduard MONTENY, de kinders ARDAEN, Eduard DEGRUYTER, de weduwe VAN WELSSENAERS en Frans VAN NESTE; Antoon RYCX, de weduwe Aimé NIERYNCK, A. VANDEWALLE, Pieter VANHEE, Arthur GUILLIER, Leopold GOORMACHTIGH en Oscar CAVEREEL deelden mede van de brokken, de eene min, de andere meer ruiten!

De vierde bom viel in 't water, in de Visscherskaai.

Onnoodig te zeggen dat veel volk naar de verwoesting kwam zien.

Gister avond, rond 9 ure 20, viel eene bom op het achterhuis, dienend tot timmermanswerkwinkel, van M. Eduard CARDOEN, Sint Jorisstraat. De bewoners, die rustig in hun keuken, palend aan het pakhuis zaten, hoorden eenen lichten slag en gingen zien: de zolder en het eerste verdiep van 't pakhuis stonden vol rook, doch daar zij geen brand gewaar werden, zetten zij hun onderzoek niet verder voort.

Zij vonden, echter, in de achterkamer van den gelijkvloers, stukjes pannen die door 't venster en den stoor heen, gedrongen waren.

Deze morgen vonden zij op het eerste verdiep van het pakhuis de bom, die gelukkig niet ontploft was. Zij had in het dak een gat van 60 ctm. op 50 gemaakt, was door den "plancher" (3 ctm. dik) van den halve zolder gedrongen, om daarna dweers door het blat (2 ½ ctm. dik) eener "coulissetafel" en door eenen tweeden "plancher" (ook 2 ½ ctm. dik), terecht te komen op eenen eiken werkbank (7 ctm. dik). De werkbank die dweers door werd gebroken brak den slag: de bom rolde tegen een gereedschapskoffer en van daar een paar meters verder in een hoopje schaveling. Een stuk der bom, nl. de koperen cylinder de ontplofbare stoffen inhoudend, werd gevonden aan den voet van den werkbank; het stuk in de schaveling gevonden, en dat het omhulsel der bom moet geweest zijn is in staal (acier chromé), is daaromtrent 40 tot 45 ctm. groot, heeft eene doorsnede van rond de 11 ctm. en loopt half puntgewijs af; dit stuk weegt minstens 20 Kilo. Op den koer werd een soort van haak gevonden, alsook eene blikken ronde, haak en kraag der bom. Of vader CARDOEN gansch den dag bezoek kreeg, en ook gelukwenschen omdat hij en de zijnen zoo gelukkig aan den dood ontsnapt waren, hoeft niet gezegd! Ook de Duitschers kwamen zien, en, natuurlijk (alles kan hun dienen!) hebben zij de bom opgeëischt!

* * *

Rond 9 ½ ure werd geweldig, doch vruchteloos, geschoten op twee vliegtuigen die over de stad zweefden.

Heden werd het hulphospitaal, ingericht in het "Hotel de la Marine", Kapellestraat, geopend.

Deze namiddag was 't, in de Jozef II straat, voor een gedeelte van het 206^e regiment, inspectie der leerzen: Een oprecht koddig schouwspel!

Jammer dat geene lichttekening kon genomen worden van die ruim tweehonderd soldaten, die daar stonden, net als santjeplakkers, met hunne leerzen in de hand, letterlijk bevend van angst wanneer de toezichhoudenden onderofficier voorbij hen ging! En schreeuwen, en tieren dat de kerel deed! Men had zich voorwaar te midden een hevig krakeel gewaand!

* * *

Kwart voor 8 ure (in den avond) werd het geronk van een vliegtuig gehoord, en, een paar minuten nadien, verscheidene hevige ontploffingen: waarschijnlijk ontploffingen van bommen! Kort daarna, enkele schoten; het geronk van het vliegtuig verminderde langzamerhand tot het eindelijk in de verte wegstierf. Wat mag er wederom gebeurd zijn? Wat zal er nog gebeuren want de lucht is zoo helder!... Langzaam kruipen de uren voorbij,....geen nieuwe vliegtuigen komen over...., daarentegen wordt van tijd tot tijd in 't Westen hevig geschoten!

Dinsdag 23^e Maart.

HONDERD EN ZESTIGSTE DAG DER BEZETTING

't Was op de Vuurtorenwijk dat er gister avond, kwart voor 8 ure, door een vliegtuig bommen werden geworpen. Ditmaal is er een doodelijk ongeluk gebeurd.

Nevens het nr. 32 der Liefkemoresstraat, eenige meters inwaarts, vindt men twee kleine woonsten, bestaande uit gelijkvloers en zolder en gemerkt nrs. 34 en 36. In het nr. 36 woont de weduwe Fr. MAES, geboren Agnès HUBERT, 76 jaar oud, met haren zoon, August, timmermansgast. Het is op die woning dat de eerste bom viel ze schier gansch vernielend, de zoon sparend die op den zolder te bed lag doch de oude moeder in haar bed treffend, en haar op den slag doodend! Waanzinnig van schrik en droefheid riep de zoon maar gedurig achter zijne moeder terwijl hulp bijkwam en de Duitschers ook toeschoten...om rap als de wind, de stukken der bom op te rapen. Rond 8 ure van den avond werd het lijk der arme vrouw naar het denzelfden dag geopend hospitaal van het "Hôtel de la Marine" overgebracht. Moeder MAES was eene brave, deugdzame vrouw, door elkendeen bemind. Deze winter had ze eene zware ziekte doorstaan en zelfs was zij over een paar maanden berecht geworden.

Eene tweede bom viel in de Noordstraat, in volle kalsijde, op een 3 tal meters van de herberg van Benoit TILLON: al de ruiten, zoo al achter als al voren, werden gebroken en stukken steenw erden uit den muur gerukt. Vrouw TILLON werd licht aan den rechter schouder gekwetst; eene der dochters, Emerentine, 17 jaar oud, werd getroffen in den rug - 't meisje ligt te bed en men vreest voor verwickelingen. Een ander kind van TILLON, een meisje, werd licht aan het hoofd gekwetst door eene glasscherf.

De bom miek om zeggens geen put in de kalsijde der Noordstraat, doch stukjes ervan vlogen wel 40 meters ver, tot in de Eduard Hammanstraat, in het huis van Eduard DOOM.

Eene derde bom viel op het koertje van het huis nr. 41 der Noordstraat, bewoond door het huisgezin Jules VAN PRAET. Drie waschkuipen, een ketel en eenige seulen werden in brokken geslegen. Stukjes der bom vlogen langs alle kanten in de muren van het koertje, alsook in den muur van het achterhuizeken en in den achtermuur van het huis. Al de ruiten op het koertje uitgevend werden gebroken. Vrouw Jules VAN PRAET, die juist op het koertje stond, werd door de luchtdrukking letterlijk opgeheven: zij kan zich geene rekening geven hoe zij in den gang des huizes gerocht. Gelukkiglijk bekwam zij niet het minste letsel.

De drie bommen vielen op min dan 25 meters van malkaar: de eerste in de Noordstraat, de tweede op den koer van VAN PRAET, en, eindelijk de derde op het huizeken der weduwe LINGIER.

Zoals hooger gezegd richtte de bom, in de Noordstraat gevallen, groote schade aan bij den heer Benoit TILLON, herbergier in deze straat. Stukken ervan vlogen in den voorkelder en onthoofden een St Jozefsbeeld, dat op eene kas stond; een O.L.V. beeld bleef ongedeerd; andere stukken drongen door de deur die den voorkelder met den achterkelder verbindt en van daar, dweers door den kelder en de glaze koerdeur tot op den koer. In de scheidingsmuur der twee kelders kan men gaten zien van elf centimeters diepte. Op het oogenblik dat de stukken bom in den voorkelder terecht kwamen, waren negen personen er in vergaderd, waaronder verscheidene die te bed lagen. Een stuk bom drong door de bedsponde der echtgenooten TILLON: gelukkiglijk was het bed onbeslapen. Zooals reeds gemeld, werden moeder TILLON en hare dochter Emerentine gekwetst, de eerste zeer licht, de andere erger.

Over de bom die bij Jul. VAN PRAET viel, schreven wij hooger.

Wat nu de bom betreft die het leven kostte aan de 78 jarige weduwe LINGIER, ziethier wat de zoon van het slachtoffer ons verhaalde: "Het huizeken bestaat uit drie plaatsen op den gelijkvloers,

n.l. de slaapkamer van moeder, de keuken en eene kleine bergplaats; op den zolder zijn twee kleine kamerkens waarvan het eene dient tot mijn slaapkamer.

Mijne slaapkamer ligt juist boven deze mijner moeder. Wij waren beide reeds te bed: de petrol is immers onvindbaar! Ik hoorde eene bom vallen in de Noordstraat en sprong ijlings uit mijn bed, mijn broek er op latend. Ik vluchtte naar de andere kamer en riep achter moeder. Opeens zag ik een schijnsel van vuur, eenen schrikkelijken slag die het huis in zijne grondvesten deed beven. In een oogwenk stond alles vol stikkenden rook. Zoo rap ik kon liep ik naar beneden zonder er zelf acht op te slaan dat mijne slaapkamer en het dak schier volkomen vernield waren. Zulks zag ik maar later doch gelijk ge wel denken kunt, was mijne eerste gedachte voor moeder! Eilaas! Welk schrikkelijk schouwspel: haar bed was in spaanders geslegen, en te midden de sargiën en de lakens met bloed bevlekt, lag zij...dood! Het hoofd droeg eene gapende wonde, waaruit de hersenen gespat waren. ⁽¹⁾ In de zijde moet zij ook eene erge wonde bekomen hebben, want al dien kant was het al bloed dat ik zag. Eindelijk was zij aan den voet gekwetst. Radeloos liep ik buiten om hulp: welhaast kwamen geburen toegelopen en ook verscheidene Duitschers, die onmiddellijk met behulp hunner elektrische lampjes overal achter de stukjes der bom zochten. ⁽²⁾ Een uur nadien werd het lijk mijner ongelukkige moeder naar stad overgebracht".

Tot daar de zoon van 't slachtoffer.

Wij werpen een blik op het huizeken. Het dak is gansch ingevallen. In de kamer van den zoon der weduwe LINGIER is alles verbrijzeld; het bed is stukken vaneen gerukt, in de sargie zijn niet min dan negen gaatjes; een broek is gansch in flarden. De zoldering der kamer van het slachtoffer is ten deele vernield. Printen, die aan den muur, nevens het bed, hingen, zijn vernield; de horlogie, die daar ook hing, bekwam geen letsel, alsook eene reklaamprint van den bakker Alfons VERDONCK; twee kassen zijn als doornaid van gaten, door de stukjes der bom veroorzaakt. In de keuken, lichte schade. Al de ruiten van het huizeken zijn in en de muren zijn gescheurd. Kortom het huizeken is juist goed om afgebroken te worden. De zoon van het slachtoffer had, op zijne kamer, een bak met timmermansalaam, dat ook erg beschadigd is.

Het huizeken, nevens dit der weduwe LINGIER, bewoond door vrouw Florentine LOCQUET, weduwe Jozef DECLERCK, (bijgenaamd Florke), heeft niet geleden; daarentegen werden door de stukjes der bom, in den zijdsgevel van het huis nr. 32 der Liefkemoresstraat, gaten gemaakt.

Behalve bij de weduwe MAES en Benoit TILLON, werden in de volgende huizen ruiten stuk geslegen:

Liefkemoresstraat: bij Henri PINCKET, Serafien PAUWELS, Pieter DE CLOEDT, Pieter VAN GHELUWE, de weduwe DEMAN en in het ledigstaande huis nr. 32;

Avisostraat: in de achterhuizen van Charles VANDECASTEELE en Camiel HUYS;

Eduard Hammanstraat: bij de weduwe Henri BOEDT, Eduard DOOM en Louis DEVRIENDT;

Noordstraat: bij Adolf BILTIAU, in de brouwerij van den Vuurtoren (Pamfiel KESTELOOT), bij de weduwe BLOMME, Leon ALLEGOET; Max PAQUET, Henri BELPAEME, Jules VAN PRAET, Leon SOREL, Emiel PINCKET, Frans CATELLION, Adolf LAUWERS, Edmond BAUDEWIJN, Pieter DE COMMINES, Amand DE KERREMAN en in een ledigstaande huis van Kamiel HEUGHEBAERT.

⁽¹⁾ Op den muur kon men nog sporen van bebloede hersens zien. Deze morgen werd een deel der hersenen onder de puinen gevonden en in 't hoveken voor de woning ter aarde besteld.

⁽²⁾ De Duitschers legden bij Tillon en Van Praet denzelfden iever aan den dag om zooveel mogelijk stukjes bom op te rapen.

Deze morgen kwamen alhier met den trein uit Brussel een groep Middelkerkenaars toe, die over 3 maanden, naar de hoofdstad van België gestoken waren geworden. Op het oogenblik van de statie te verlaten kwam een tegenbevel: niemand mocht buiten, en met eenen volgenden trein moesten de Middelkerkenaars naar Brussel terug. Zij mochten nochtans eenige woorden wisselen met vrienden en kennissen. Op die manier vernam een hunner, Raymond VERLINDE, de zelfmoord zijner vrouw

Te rekenen van heden worden geene Duitschers meer begraven op het zoogenaamd Engelsch kerkhof, dit gedeelte onzer stedelijke begraafplaats thans vol bezet zijnde; er liggen daar met min dan 236 Duitschers. Er werden er eigenlijk 243 begraven, doch verscheidene werden reeds ontgraven om naar Duitschland te worden overgebracht en misschien zullen er nog wel andere volgen.

Van heden af worden de Duitschers begraven op het perk L, op den rechterkant van 't Kerkhof.

Het afleveren der nieuwe boordkaarten loopt zoo vlot van stapel niet als over twee maanden. Ten einde op het spoor van zekere bedriegerijen op de opgaven van het getal rantsoenen te komen, zijn de familiehoofden verplicht hun trouwboekje mede te dragen naar het politie-bureau en worden hun, bij het afleveren der broodkaart, eenige vragen gesteld.

Op de binnendeuren van het stadhuis is het volgend bericht aangeplakt:

KASBONS

De kasbons van 1914 blijven geldig. De uitwisseling tegen kasbons van 1915 mag nochtans ter gemeentekas afgevraagd worden alle weekdays vanaf 15 April van 3 tot 5 ure (uur van het carillon).

De Kasbons moeten per waarde gerangschikt en in bundels van hoogstens 100 stuks aangeboden worden.

Onze prijs = uw profijt
Uw kleurenfoto's manueel afgewerkt volgens de modernste technologie met multi-scanner

COCK CAMERA SERVICE

Hoek Jozef II straat en Christinastraat - Oostende

Waar kwaliteit nog vakmanschap is